

ת"פ 61979/12/18 - מדינת ישראל-פמ"ד נגד פ'

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 61979-12-18 מדינת ישראל נ' איחייב

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
מדינת ישראל-פמ"ד
ע"י ב"כ המתמחה רונה גרה
המאשימה
נגד
פ'
ע"י ב"כ עו"ד הילה טל בשם עו"ד אמיר ברק
הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות **זיוף בנסיבות מחמירות** - עבירה לפי סעיף 418 אמצע + סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), עבירת **שימוש במסמך מזויף**, לפי סעיף 420 **ושיבוש מהלכי משפט**, לפי סעיף 244 לחוק.

על פי כתב האישום המתוקן, הנאשם והמתלוננת היו נשואים עד לגירושיהם בשנת 2015. במסגרת הסדר הגירושין בין הנאשם למתלוננת, חויב הנאשם בתשלום דמי מזונות חודשיים בסך ₪ 3,200.

החל מחודש מאי 2016 חדל הנאשם לשלם מזונות למתלוננת. בעקבות כך, פנתה המתלוננת למוסד לביטוח לאומי (להלן: "המוסד"), בבקשה לקבלת תשלומי מזונות והחל מיום 29.6.2016 החלה לקבל תשלומי מזונות מהמוסד. כתוצאה מכך, הצטבר חוב כנגד הנאשם במוסד ונפתח כנגדו תיק בלשכת ההוצאה לפועל.

ביום 13.3.2018 הגיש הנאשם ללשכת ההוצאה לפועל בקשה בטענת "**פרעתי**" (להלן: "הבקשה"), אליה צירף תצהירים בדבר תשלומים שביצע כמפורט להלן:

- א. 15.10.2016 - שולמו למתלוננת ₪ 3,200 דמי מזונות.
- ב. 15.1.2017 - שולמו למתלוננת ₪ 3,200 דמי מזונות.
- ג. 15.2.2017 - שולמו למתלוננת ₪ 3,200 דמי מזונות.
- ד. 15.4.2017 - שולמו למתלוננת ₪ 3,200 דמי מזונות.

ה. 16.6.2017 - שולמו למתלוננת 3,200 ₪ דמי מזונות.

הצהרת הנאשם ניתנה אף שהוא ידע כי מדובר בתצהיר שקרי וכי לא העביר תשלומים אלה למתלוננת. עובר להגשת הבקשה, זייף הנאשם אישורים שנחזו להיות אישורים מהמתלוננת, כאשר הוא זייף את האישורים וחתם עליהם את שמה של המתלוננת. בכך הציג מצג שקרי בפני לשכת ההוצאה לפועל.

במסגרת בדיקה שנערכה בלשכת ההוצאה לפועל, זומנה המתלוננת למוסד בתאריך 10.4.2018 ותשלומי המזונות למתלוננת עוכבו על ידי המוסד עד תום הבירור.

בהתאם לבירור, נדחתה בקשת הנאשם למחיקת החוב.

במעשיו אלה, הגיש הנאשם תצהיר שקרי ללשכת ההוצאה לפועל בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, זייף מסמכים של אישורי תשלום מזונות וחתימות המתלוננת על האישורים בכוונה לקבל הפחתת חוב מזונות בסך כולל של כ-16,000 ₪ וזאת בנסיבות מחמירות. כמו כן, הנאשם הגיש מסמך מזויף ביודעו כי הוא מזויף. נטען, כי הנסיבות המחמירות מתבטאות בזיוף האישורים והגשתם יחד עם תצהיר שקרי ללשכת ההוצאה לפועל במסגרת הליך שיפוטי.

2. במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם כי המאשימה תטען לעונש הולם של 6 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות אם הנאשם ימצא מתאים ועונשים נלווים, וההגנה תטען באופן חופשי לעונש.

3. בתאריך 30.5.2019 הוצג הסדר הטיעון בבית המשפט וב"כ הנאשם ביקש להפנותו לקבלת תסקיר שירות המבחן וכן חוות דעת הממונה על עבודות השירות, וזאת בהסכמת המאשימה.

4. בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירים.

5. בתסקיר מיום **8.12.2019**, נסקרו קורותיו של הנאשם. נמסר כי הנאשם בן 38, גרוש ואב ל-4 ילדים (2 מגרושתו ו-2 מבת זוגו הנוכחית), עובד בהובלות ובעבודות מזדמנות בשיפוצים. הנאשם מסר כי גרושתו מתגוררת באילת עם שני ילדיהם ותיאר קשר מרוחק מהילדים, בעיקר עקב המיקום הגאוגרפי. תיאר כי לבת זוגו הנוכחית שני ילדים מזוגיות קודמת, תיאר קשר קרוב לילדיו מהזוגיות הנוכחית.

נמסר כי הנאשם עלה לארץ עם משפחתו בשנת 1993, סיים 13 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. הנאשם מסר כי הוא מצוי בחובות כספיים, עמם הוא מתמודד כיום, תיאר כי מדובר בהצטברות חובות בשל התחייבויות כספיות שלקח על עצמו וקשייו להתמודד עמם. מסר כי כיום מצוי בהליך פשיטת רגל.

לנאשם אין הרשעות קודמות והוא שלל רקע התמכרות.

ביחס לעבירה, מסר כי הוא מבין בדיעבד את חומרת מעשיו והסביר את הרקע להתנהגותו בלחץ כלכלי. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם פעל במרמה במקרה זה מתוך לחץ ובחוסר אחריות.

בהערכת גורמי הסיכון, נמסר כי שירות המבחן הביא בחשבון את מאפייני אישיותו והתנהגותו של הנאשם, כן לקח בחשבון כי במצבי עומס, יתכן ויבחר בעבריינות ובדרכי מרמה כדרך התמודדות עם קשייו ובמצבים אלה הוא עלול

לסכן עצמו ולפעול בצורה עוברת חוק. כן הביא בחשבון כי הנאשם מתקשה לבחון אופציות שונות פעולה וכי הוא נעדר הכלים להתמודדות תקינה.

בהערכת גורמי הסיכוי, נמסר כי נלקחו בחשבון יכולותיו התפקודיות של הנאשם וההתרשמות כי הנאשם פועל לשם ניהול אורח חיים יצרני. כן הביא בחשבון כי מסגרת תעסוקתית מהווה מקור לתחושת ערך עצמי ולביטחון כלכלי אשר יכולים לסייע לנאשם בניהול אורח חיים תקין. כן הביא בחשבון כי ההליך המשפטי המתנהל נגדו מהווה גורם הרתעתי משמעותי עבורו.

לאור כל האמור, שירות המבחן המליץ לדחות הדין לשם בחינת מידת יכולתו של הנאשם להשתלב בטיפול.

6. בית המשפט נענה לבקשה ובהמשך נדחה הדין פעם נוספת. בתסקיר מיום **11.10.2020** נמסר, כי הנאשם הביע רצון להשתלב בטיפול, אך לאור התפרצות נגיף הקורונה לא עלה בידי שירות המבחן לשלבו בקבוצה. לאור האמור התבקשה דחייה נוספת.

7. בית המשפט נענה לבקשת שירות המבחן בהסכמת המדינה. בתסקיר מיום **27.1.2021** נמסר, כי הנאשם החל להשתלב בטיפול לנאשמים בעבירות מרמה במהלך חודש נובמבר 2020. הנאשם שיתף פעולה בטיפול והגיע למפגשים בצורה רציפה וסדירה. ההתרשמות כי היא מצוי בשלבים ראשוניים של התהליך. נמסר כי בשל התפשטות נגיף הקורונה והסגר שהחל בדצמבר 2020, המערך הטיפולי בשירות המבחן הופסק. בתקופה זו נפגשו עם הנאשם לשיחות פרטניות. נמסר כי לאור השלב ההתחלתי בו הנאשם מצוי, יש צורך בהמשך התהליך והעמקתו ולכן נתבקשה דחייה נוספת של שלושה חודשים.

8. בית המשפט נענה לבקשת שירות המבחן בהסכמת המדינה. בתסקיר מיום **5.5.2021**, נמסר כי הנאשם ממשיך בטיפול הקבוצתי. כן נמסר, כי הנאשם משולב בעבודה ומתמודד עם קשיים כלכליים משמעותיים בהיותו מפרנס יחיד במשפחתו. נמסר, כי אין לנאשם קשר עם ילדיו מנישואיו הראשונים והדבר מקשה עליו מבחינה רגשית. הנאשם מביע שביעות רצון מהשתתפותו בקבוצה הטיפולית. הנאשם מסר כי הוא מתחיל להתבונן במעשיו באופן ביקורתי. כמו כן, מסר כי הוא רוכש כלים להתמודדות נכונה עם מצבי לחץ ומשבר והביע מוטיבציה להמשיך בתהליך. הנאשם הביע חשש רב מההליך המשפטי ותוצאותיו, בהיותו המפרנס העיקרי במשפחתו. שירות המבחן מתרשם מהקשיים הרבים עמם מתמודד הנאשם בתקופה זו. כמו כן, התרשם כי הנאשם מצוי בשלב ראשוני בהליך הטיפול. נמסר כי בשלב זה הנאשם מתקשה לרכוש כישורי חיים מותאמים למצבו ולגילו, אך הוא עושה שימוש מטיב בתהליך הטיפולי ומביע רצון לשנות את אורחות חייו. על כן, שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם מבחן למשך שנה בצד מאסר בעבודות שירות.

9. בהמשך נדחה הדין מספר פעמים לבקשות הצדדים ובית המשפט הורה על הגשת תסקיר נוסף.

10. בתסקיר המשלים מיום **31.10.2021**, שירות המבחן חזר על המלצתו הקודמת. נמסר כרי ההתרשמות היא שהנאשם עורך מאמצים בחייו להתמודד באופן אחראי ובוגר עם קשייו השונים. הנאשם מבטא מחויבות להליך הטיפולי ומשתף בו פעולה ונתרם ממנו. הנאשם ביטא רצון כנה להמשיך בטיפול. שירות המבחן ממליץ על הטלת צו מבחן למשך שנה וכן צו של"צ בהיקף נרחב של 350 שעות. בהקשר זה נמסר, כי אל מול חומרת המעשים, נלקחו בחשבון העובדה כי הנאשם ללא רקע פלילי קודם, שמבטא חרטה וצער על מעורבותו

בעבירה, משולב באופן מחייב בתהליך טיפולי המפחית סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד. כמו כן, הנאשם מתאמץ להתמודד באופן תקין עם קשייו הכלכליים ועם חובותיו. לכן סבורים כי הטלת עבודות שירות תפגע ביכולתו להמשיך ולפרנס את משפחתו.

11. בחוות דעת מטעם הממונה על עבודות שירות מיום **11.11.2021**, נמצא הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות.

12. בשל שינויים בתכנית העבודה של המחלקה הפלילית, המשך הדיון בתיק זה עבר למותב זה לטיעון לעונש בתאריך 22.11.2021. במועד זה, הנאשם לא התייצב לדיון ונמסר כי הוא חולה. טיעון לעונש נשמע בתאריך 29.11.2021.

טענות הצדדים לעונש

13. **המאשימה** הגישה טיעונים לעונש בכתב.

ב"כ המאשימה העמדה על הערכים המוגנים אשר נפגעו מביצוע העבירות על ידי הנאשם. נטען, כי מדובר במרמה כלפי הרשויות במסגרתה נגרמה גם פגיעה עקיפה בכלכלת ילדיו של הנאשם, שכן תשלומי המזונות לגרושתו של הנאשם עוכבו בשל הבירור שנערך למתלוננת בשל מעשיו. המאשימה הפנתה לאסמכתאות שונות, מהן למדה כי מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא 6 עד 12 חודשי מאסר בפועל, כאשר בתחתית המתחם המאסר יכול וירוצה בעבודות שירות.

נטען, כי הנאשם במעשיו פעל בתחכום, תכנן את מעשיו מראש ובעזות מצח. נטען, כי כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו לגרושתו של הנאשם ולילדיו נזק כלכלי ועגמת נפש. נטען, כי גם נפגע אמון הציבור במערכת המשפטית אשר פעלה כנגד המתלוננת ועל מנת לברר את פניית הנאשם. נטען, כי קיימת חומרה מיוחדת בזיוף מסמכים והגשת תצהיר שקרי, כאשר לנאשם הייתה שליטה מלאה על מעשיו.

בתוך המתחם נטען כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו כשהודה בכתב האישום המתוקן וחסך זמן שיפוטי. הנאשם שולב בהליך טיפולי. הנאשם ללא הרשעות קודמות.

המאשימה מבקשת שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן, שכן המלצת שירות המבחן משיקולי שיקום אינה מתיישבת עם שיקולי הענישה שעל בית המשפט לשקול. העונש אשר הוצע על ידי שירות המבחן אינו הולם את הפגיעה באינטרסים הציבוריים, את חומרת העבירות ואת הפגיעה הקשה במשפחת הנאשם. נטען, כי גם אם קיימים נימוקים המצדיקים סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, עליה להיות בהטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות נמוך יותר ולא בסוג העונש שיוטל. נטען, כי במקרה זה קיימים שיקולי הרתעה אישית וכן הרתעה כללית. נטען, כי יש להטיל על הנאשם קנס משמעותי לצורך הרתעתו. לאור זאת, המאשימה עותרת להטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

14. **ב"כ הנאשם** עתר לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהטיל על הנאשם צו של"צ וענישה נלווית. נטען מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, כי העבירה בוצעה בתקופה שבסמוך לאחר הפרידה, כאשר המתלוננת עברה להתגורר בעיר אילת וניתקה את הנאשם מילדיו. נטען, כי ברקע לביצוע העבירה תסכול שחש הנאשם ולא מדובר באדם עם דפוס של רמאות.

נטען, כי מתחם העונש ההולם מתחיל מענישה של מאסר על תנאי ויכול להגיע עד למספר חודשים של עבודות שירות.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה נוהגת לתימוכין במתחם לו עתר.

נטען, כי במצב דברים זה יש להטיל על הנאשם עונש בצד הנמוך של המתחם, לאור האמור בסעיף 40"ד לחוק העונשין. נטען, כי העונש לו עותרת המאשימה יסב פגיעה ממשית לנאשם ולמשפחתו, זאת מאחר שהנאשם הוא המפרנס היחיד במשפחתו וכן הנאשם מתמודד עם חובות מן העבר.

כן נטען, כי מהתסקירים עולה שהנאשם לוקח אחריות ומנסה לחזור למוטב. נטען, כי מדובר באדם שלא מעורב בפלילים ובד בבד הוא מבין שעליו לערוך שינוי בחייו שאותם הוא עושה.

עוד נטען, כי העבירה בוצעה במרץ 2018 ומאז חלפו 4 שנים, במהלכן לא נפתחו תיקים חדשים. נטען, כי כתב האישום הוגש תוך שיהוי.

נטען, כי חלוף הזמן איננו בעוכרי הנאשם וחלקו נבע מתוצאות מגפת הקורונה.

נטען בהקשר לשיקולי ההרתעה, כי הנאשם הינו בעל דפוסים נורמטיביים.

לאור טיעון ההגנה למתחם העונש ההולם, נטען כי על מנת לקבל את המלצת שירות המבחן, אין הכרח לסטות ממתחם העונש ההולם. ואולם, הטלת עונש כעיתירת המאשימה בהכרח יפגע בשיקום הנאשם, שכן אם לא יפרנס את משפחתו במשך חצי שנה, הדבר יפגע בתהליך השיקומי שעבר.

15. **הנאשם** בעצמו ביקש להודות במעשים שאותם שעשה, מכיר בטעותו ומתנצל עליה.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם:

16. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

17. אין מחלוקת בין הצדדים במקרה זה בנוגע **לערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם. מדובר בפגיעה הן בהיבט הציבורי והן בהיבט הפרטי. בהיבט הציבורי, מדובר במרמה כלפי רשויות המדינה ופגיעה בהליך שיפוטי. הצורך בשמירה על החוסן של המערכת הסוציאלית מותנה ביכולתה האפקטיבית של המערכת לגבות חובות מאזרחים. המוסד לביטוח לאומי משפה נשים וילדים בכך שמעביר אליהם תשלומי מזונות אותם צריכים לשלם מי שנמנעים או מתחמקים מכך. מדובר במערך סוציאלי שנועד להבטיח את ההגנה על רווחתם ושלומו של קטינים הזכאים למזונות, כחלק מנטילת האחריות הכוללת של המדינה, כאשר המדינה

לוקחת על עצמה בד בבד להיפרע ממי שמתחמק מתשלום חובות. הנאשם בחר להתמודד עם חובות המזונות שצבר כלפי ילדיו בדרך של מרמה בקופה הציבורית. בהמשך הגיש גם מסמכים שנועדו לפגוע בהליכי הגבייה שנפתחו כדין כנגד הנאשם במשרדי הוצאה לפועל. בכך הפגין הנאשם זלזול גם בשלטון החוק. ההיבט הפרטי של מעשי הנאשם נבע מכך שבגין מעשיו עוכבו תשלומי המזונות לאישה וילדים, והמתלוננת אף נדרשה לבירור במשרדי המוסד לביטוח לאומי כתוצאה מטענת ה"פרעתי" השקרית שהעלה הנאשם. בהקשר זה אציין כבר, כי כעולה מעובדות כתב האישום ומטיעוני המאשימה, יש לראות בגרושתו של הנאשם וילדים נפגעי עבירה, גם אם במובן העקיף של המילה ואמנע במקרה זה מהטלת פיצוי להם, חרף הפגיעה הקונקרטית רק משום שהמאשימה לא עתרה לכך.

18. על החומרה שבעבירות המרמה ועל הצורך להחמיר בעבירות אלה, בפרט כאשר מדובר במרמה שקשורה בכספי ציבור, ראו את דברי בית המשפט העליון ברע"פ 4514/18 אהרוניאן נ' מדינת ישראל (3.7.18):

"בית משפט נכבד זה עמד זה מכבר על כך, כי עיקרה של עבירת המרמה הוא בהשגת יתרון או טובת הנאה למרמה, ולא בגרימת חיסרון למרומה (ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 46 (1.3.1992)). מדיניות הענישה דורשת החמרה בעונשו של מי שמבצע עבירות מרמה וזיוף. בפרט אמורים הדברים במקרה דנן, עת מדובר בגזילת כספי ציבור מרשות מרשויות המדינה ובהיקף ניכר".

19. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט לחוק) יש ליתן את הדעת לשיקולים הבאים:

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, מעשי הנאשם היו כרוכים בתכנון מוקדם. הנאשם פעל בתחכום ובעזות מצח, כאשר לאחר שלא עמד בתשלומי המזונות בהם חויב ונפתחו כנגדו הליכי הוצאה לפועל, פעל להתחמק מחובו למוסד לביטוח לאומי, בכך שהגיש תצהיר שקרי, זייף את חתימת המתלוננת וכן זייף אישורים שנחזו להיות אישורים בדבר תשלומים.

מעשי הנאשם גרמו כאמור נזק בפועל למתלוננת וילדים בשל עיכוב תשלומי המזונות וכן בשל זימון המתלוננת להליך בירור במוסד לביטוח לאומי. בנוסף, קיים במקרה זה גם פוטנציאל נזק לקופה הציבורית בעקבות הטענות השקריות. נזק זה נגרם לא בזכות הנאשם, אלא כתוצאה מהליכי הבירור שנעשו במשרדי המוסד לביטוח לאומי במסגרתם נגלתה התרמית.

טענת ב"כ הנאשם כי ברקע לביצוע המעשים תסכול של הנאשם מהתנהלותה של גרושתו שעברה לגור עם הילדים בעיר אילת, איננה מהווה נימוק מקל, ודאי לא בקביעת מתחם העונש ההולם, וסבורתני כי הוא מבטא כטענת המאשימה את הצורך בהרתעת הרבים. המצבים בהם המוסד לביטוח לאומי נדרש לשפות נשים וילדיהן בגין חוב מזונות של האבא, כרוכים תמיד במידה של תסכול או מחלוקות אגב הפרידה וסכסוך הגירושין והמשמורת. מבחינה זו לא מדובר במקרה מיוחד ויש להעביר מסר ברור כי גם בעניינם של אנשים שאינם "רמאים" באופיים, בית המשפט לא יראה זאת כנסיבה מקלה הקשורה בביצוע העבירה.

לקחתי בחשבון עם זאת כי סכום המרמה יחסית איננו גבוה.

ממכלול הנסיבות, יש לקבוע כי מידת אשמו של הנאשם בביצוע המעשים היא מלאה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים בינונית-גבוהה.

מדיניות הענישה הנוהגת:

20. עיון בפסיקה מלמד כי מנעד הענישה בגין מקרה מרמה רחב ונובע ישירות משיקולים פרטניים של אותו מקרה. ניתן להקיש על מתחם העונש ההולם במקרה שבפנינו מפסקי דין שונים.

כך למשל **בעניין אהרוניאן** הנ"ל, הנאשם הורשע במרמה כלפי רשות המים בהיקף של כמיליון ורבע שקלים. במסגרת הערעור בבית המשפט המחוזי, הוקל עונשו של הנאשם משנת מאסר ל-9 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 30,000 ₪. נקבע כי העונש מאזן את חלופת הזמן הרב ממועד ביצוע העבירות, את העובדה כי בסופו של דבר הנאשם ביצע את העבודות בגין קיבל כסף ואת היקף המרמה מאידך גיסא.

בעפ"ג (חיפה) **3898-05-15 אלמגור נ' מ"י** (9.6.15) - אליו הפנתה המאשימה, הורשע המערער בזיוף מסמך הנחזה להיות חוות דעת רפואית ולפיה הוא סובל ממחלת נפש ואינו כשיר לעמוד לדין. הנאשם השתמש בחוות דעת זו כדי להביא לעיכוב ולביטול עונש מאסר שהוטל עליו בפסק דין שניתן בעניינו בבית המשפט המחוזי, מתוך כוונה לשבש הליכי משפט. הנאשם ניהל הוכחות, אך לא התייצב למשפטו במועד שנקבע למתן הכרעת דין ומאז נעלם ולא אותר וההליכים בעניינו הותלו. לאחר שהנאשם הוסגר לישראל, חודשו ההליכים. הנאשם הורשע, כאשר במעמד מתן הכרעת הדין חלפו כ-14 שנים ממועד ביצוע העבירה. במסגרת הערעור אושר מתחם העונש ההולם שקבע בית משפט השלום שהוא 6 עד 18 חודשי מאסר. נוכח עברו הפלילי של הנאשם מזה ומצבו הרפואי של הנאשם מזה, אושר גם העונש של 12 חודשי מאסר בפועל שהוטל.

נראה כי לא יכול להיות חולק כי מדובר במקרה שונה מהותית מענייננו ובמידה רבה חמור הרבה יותר.

בעפ"ג (חיפה) **8294-02-16 מוסייב נ' מדינת ישראל** (1.5.16) - הורשעה המערערת בעבירה של קבלת דבר במרמה, בכך שקיבלה דמי אבטלה שלא כדין וזאת באמצעות פעולות שבוצעו יחד עם עובדת בלשכת התעסוקה. המערערת קיבלה במשך 6 חודשים דמי אבטלה שלא הייתה זכאית להם, ותוך שהוצג מצג לפיו נשלחה לראיונות עבודה והתייצבה בלשכת התעסוקה. סך היקף המרמה לביטוח לאומי 9,600 ₪. לאור התרשמות שירות המבחן מהנאשמת, הומלץ על ענישה שיקומית של צו של"צ וכן הומלץ על ביטול ההרשעה. באותו ענין, המאשימה טענה למתחם ענישה המתחיל במאסר על תנאי וקנס משמעותי ועד מאסר בפועל לתקופה שניתן לרצות בעבודות שירות. בית המשפט קבע כי אין מקום במקרה זה להימנע מהרשעה ואימץ את מתחם העונש שהמאשימה טענה לו, כך שעל הנאשמת הוטלו 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪. גזר הדין אושר בערעור, אך הקנס הופחת ל-4,000 ₪ בהתחשב בנתונים האישיים, הקשיים שהמערערת מתמודדת עמם והשיהוי הניכר בהגשת כתב האישום.

בעפ"ג (י-ם) **48493-12-17 חדיר נ' מדינת ישראל** (30.12.18) - המערער הורשע בשני מקרים של ניסיון לקבלת דבר במרמה ובעבירה נוספת של קבלת דבר במרמה. המערער הורשע בשלושה אישומים שבהם התחזה להיות פקיד היכול לסייע לאזרחים בעניינים שונים ואגב כך קיבל סכומי כסף בסך כולל של אלפי שקלים בודדים. במסגרת הסדר טיעון, הוסכם כי הנאשם ירצה 4 חודשי מאסר בעבודות שירות אם ימצא מתאים לכך. לאחר שהנאשם נמצא לא כשיר לריצוי עבודות שירות, לאור הרקע הרפואי-פסיכיאטרי, נדון הנאשם למאסר בפועל למשך

חודשיים. בבית המשפט המחוזי הוחלט להתערב בגזר הדין. נקבע, כי המעשים בהם הורשע הנאשם מאפשרים על פי מתחם העונש ההולם להטיל עליו עונש מאסר על תנאי וקנס כענישה בתחתית המתחם.

בשים לב למכלול הנסיבות של ביצוע העבירות כמפורט לעיל, במידת הפגיעה בערכים המוגנים ולאור הפסיקה הנוהגת, נראה כי אכן צודק ב"כ הנאשם בטעונו, כי תחתית מתחם העונש ההולם יכול שתכלול ענישה צופה פני עתיד בצירוף ענישה נלווית.

לא מן הנמנע כי ייתכן שיש מקום לבחון בכובד ראש מדיניות ענישה מחמירה יותר בעבירות מעין אלה, אך לא זה המקרה לסטות בו מרמת הענישה הנוהגת, כפי שהוצגה גם על ידי הצדדים.

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם

21. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה. במקרה שבפני מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

הבאתי בחשבון את העובדה כי הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה בפני בית המשפט ובכך חסך זמן שיפוטי יקר.

הנאשם נעדר הרשעות קודמות וגם בפרק הזמן הארוך מאז הגשת כתב האישום לא הסתבך בפלילים. לעניין זה לא מצאתי כי חל שיהוי בהגשת כתב האישום כנטען. הנאשם ביצע את המיוחס לו במרץ 2018 וכתב האישום שבפני הוגש בדצמבר 2018.

לקחתי בחשבון את שיקולי שיקומו של הנאשם, כמפורט בתסקירי שירות המבחן.

לקחתי בחשבון, את מצבו המשפחתי והכלכלי של הנאשם - אלה רלוונטיים הן בקביעת מתחם הקנס והן בהבנת בית המשפט את הנזק הצפוי למשפחת הנאשם אם יוטל עליו עונש מאסר.

לקחתי בחשבון, בשיקול הרתעת היחיד, כי הערכת המסוכנות בעניינו של הנאשם נמוכה וכי לא מדובר, על פי התרשמות שירות המבחן ממי שהפנים נורמות עברייניות או בעל אישיות האופיינית לעברייני מרמה חזרתיים.

סוף דבר:

22. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל יש להטיל על הנאשם עונש בתחתית המתחם, וזאת משיקולי שיקומו. אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי לתקופה של **שישה** חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת מרמה.

ב. קנס בסך 7,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-14 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 15.1.22. תשומת לב הנאשם, כי אי עמידה בתשלום תביא להעמדת הסכום כולו לפירעון.

ג. ניתן בזאת צו של"צ בהיקף של 350 שעות.

הנאשם יבצע את עבודות השל"צ בתוך 18 חודשים מיום אישור תכנית אשר תוגש לאישור בית המשפט בתוך 30 יום.

המזכירות תעקוב.

הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, או לא יתמיד בביצוע עבודות השל"צ, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.

ד. ניתן בזאת צו מבחן בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים מהיום.

הובהרה לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן. הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולגזור עונשו מחדש.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ט טבת תשפ"ב, 23 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.